

Lekce 7

Bůh prohlašuje člověka nevinným: Ospravedlnění

Pedro byl velmi živý chlapec, který způsoboval své učitelce ve třídě nemálo starostí. Počmáral si čisté stránky v sešitě a ztížil jí tak opravu své práce. Potom přišel den „otevřených dveří“, kdy učitelka ukazovala rodičům práce studentů. V ten den kráčel Pedro se svými rodiči po cestě do školy. Když přicházeli k jeho třídě, téměř měl strach vstoupit dovnitř. Jeho rodiče šli dopředu a on pozorně poslouchal, když s nimi učitelka hovořila. Nakonec, když už déle nevydržel stát, vešel do třídy a podíval se na místo, kde byla vystavena jeho práce.

Jakou mazanici udělal ze svého sešitu! Měl strašné pocity viny a hanby. Ale když se podíval na svůj sešit, zjistil, že jsou v něm jen dobré stránky. Všechny počmárané byly pryč. Když jeho rodiče odešli, zeptal se učitelky - zbožné křesťanky, co se stalo. Odpověděla: „Protože tě mám ráda a chci ti pomoci, vytrhla jsem ty špatné stránky. Chci s tebou jednat tak, jako bys nikdy nebyl udělal chybu nebo něco špatného.“

Chlapec byl velmi dotčen učitelčíným láskyplným přístupem. Její skutek lásky úplně změnil jeho život. Tento příběh nám poskytuje nádherný obraz Boží lásky, která odpouští lidem a jedná s nimi tak, jako by nikdy nebyli zhrěšili. To je právě ta stránka spasení, o které budeme mluvit v této lekci ospravedlnění.

osnova lekce

Charakteristika a význam ospravedlnění

Zdroj ospravedlnění

Zkušenost ospravedlnění

cíle lekce

Po ukončení této lekce bys měl být schopen

- Vysvětlit, jak je možné, že v ospravedlnění je zachována Boží spravedlnost, když je hříšník prohlášen za nevinného
- Mluvit o zdroji ospravedlnění z pozitivní i negativní stránky.
- Obhájit tvrzení: Lidé jsou ospravedlněni vírou.
- Ocenit Boží milost, která ospravedlňuje hříšníka a dává mu spravedlnost Kristovu.

studijní činnost

1. Přečti si 3., 4. a 5. kapitolu Římanům a 3.kapitolu Galatským. Tyto kapitoly ti poskytnou základní pomocné informace, které ti pomohou při studiu této lekce.
2. Přečti si význam všech klíčových slov, která jsou ti neznámá.

klíčová slova

bezúhonnost	přestupník	vhodný
kredit	přesvědčení	vložení
nesmířený	rituální	vložit
ospravedlnění	rituály	vymazání
osud	verdikt	záslužný
poutě	vhodnost	

rozvinutí lekce

CHARAKTERISTIKA A VÝZNAM OSPRAVEDLNĚNÍ

V našem zkoumání Boží aktivity při spasení budeme pokračovat studiem ospravedlnění. Tento projev Boží milosti a slitování je spjat s naším postavením před Ním. V řetězu jednotlivých zkušeností spasení musí být znovuzrození a ospravedlnění studováno spolu, protože se odehrávají ve stejném čase. Když Bůh skrze Ducha svatého znovuobnoví člověka, rovněž ho ospravedlní a vyhlásí za spravedlivého a osvobozeného od trestu za jeho hříchy. A co více, jedná s ním tak, jako by nikdy nebyl zhrěšil. Je to úžasný obraz Boží lásky a milosti, která by měla u každého z nás vyvolat reakci v podobě oddané lásky k Bohu.

Jeho charakteristika

Úkol 1. *Najdi text, který správně popisuje charakter ospravedlnění.*

Jobova otázka: „Jak by mohl být člověk spravedlivý před Bohem silným?“ (Job 9, 2) a otázka žalárníka ve Filipis: „Páni, co mám dělat, abych byl zachráněn?“ (Sk. 16, 30) představují jednu z nejdůležitějších životních otázek: Jak se může člověk, který je hříšníkem, ospravedlnit před Bohem a být si jist, že Bůh to přijal? Odpověď na tuto otázku najdeme v Novém zákoně, přesněji v epistoletě Římanům, která představuje celý plán spasení. Téma listu Římanům je uvedeno v 1. kapitole, verše 16 a 17. Můžeme je shrnout asi následovně: *Evangelium* je mocí Boží ke spasení

lidí, protože vysvětluje, jak může být hříšník proměněn do takového stavu, že bude spravedlivý před Bohem.

Písmo také učí, že Boží spravedlnost činí dvě věci: soudí a zachraňuje (1. Jan. 1, 9; Řím. 3, 24-26). Jeho spravedlnost vyžaduje, aby hřích byl odsouzen. A přece ukazuje ztracenému hříšníkovi cestu, aby mohl být prohlášen „nevinným!“ a nemusel už podléhat soudu. Tato nabídka je učí- něna dílem smíření, kterou jsme probírali v 1. lekci.

1. Pamatuješ si, co znamená slovo *usmíření*? Jestliže ne, vrať se k 1. lekci a znovu si ji přečti. Pak doplň na prázdná místa vhodná slova a dokonči definici.

Smíření naplňuje potřebu, která vzniká z Božího..... *Smířit*

znamená, Smíření se vztahuje k dílu

....., který je náhradou smíření za hříšníka,

aby byly jeho hříchy,

Boží hněv

a trest za hřích již nečekal na

2. Přečti si Řím.3, 21-26 a řekni hlavní myšlenku tohoto textu.

.....

.....

3. V 1.Jan.1, 9 čteme: „Jestliže doznáváme své hříchy, On je tak věrný a spravedlivý, že nám hříchy odpouští a očišťuje nás od každé nepravosti“. Jak souvisí tento verš s naší diskusí o Boží spravedlnosti a o problému hříchu člověka?

.....

Tyto 2 texty učí, že když Bůh ospravedlňuje lidi, neznámá to, že by odsouval bokem svůj vlastní morální standard. Jeho spravedlnost je zachována. Dlouhý čas se zdálo, že Bůh přehlézel hřích (Řím. 3:25). Ale Kristovo dílo na Golgotě ukázalo, že tomu tak nebylo. Ve své shovívavosti se jednoduše zdržel svého spravedlivého soudu, protože věděl od věčnosti, co připravila Jeho věčná láska. Když nastal příhodný čas, přišel

Kristus, aby ukázal, že skrze kříž je zachována Boží spravedlnost dokonce i tehdy, je-li ztracený hříšník vyhlášen za nevinného. Protože v Kristu přijímá kající hříšník spravedlnost Kristovu a díky ní je prohlášen za spravedlivého (Řím. 3:26).

4. Vyber to tvrzení, které správně popisuje charakter ospravedlnění.

- a) Ospravedlnění souvisí se soudem a mluví o aktu, kterým Bůh *prohlašuje* ty, kteří jsou v Kristu, za spravedlivé.
- b) Ospravedlnění je aktem, kterým Bůh činí člověka spravedlivým.
- c) Ospravedlnění se vztahuje k soudu nad hříšníky, když budou stát před Božím trůnem.

Jeho význam

Úkol 2. *Uved', jaký je význam ospravedlnění ve zkušenosti spasení.*

Prvotní význam slova *ospravedlnění* se vztahuje k *vyhlášení* spravedlnosti. Je to objektivní dílo, uskutečňující se mimo nás. Nesouvisí s našim duchovním stavem (zda jsme duchovně zrali nebo ne), spíše souvisí s naším *postojem* vůči Bohu. Ospravedlnění tedy znamená, že pro Kristovu spravedlnost nás Bůh prohlašuje za spravedlivé, když vírou přijímáme spasení skrze Kristovo dílo smíření na kříži. Pro Krista můžeme stát před Bohem jako spravedliví.

Ve Starém zákoně bylo řečeno o člověku, který byl ospravedlněn, že „vyhověl“ Božímu zákonu. V Novém zákoně však dochází k tomu, že nám je předána Kristova spravedlnost.

5. Mezi ospravedlněním v Novém a Starém zákoně je významný rozdíl. Přečti si texty z Ex.23, 7, Deut.25, 1 a Přísl.17, 15. Nyní si přečti Řím.4, 1-8 a 5, 1-11 a uved', jaký je mezi nimi rozdíl. Svou odpověď si zapiš do poznámkového sešitu.

Zapamatuj si, že kvůli hříchu ztratil člověk skutečné obecenství s Bohem. A jako důsledek toho trpěl pocitem viny, odsouzení a odloučení (1. Mojž. 3, 1-24). Ospravedlnění znovu vrátilo člověka do skutečného společenství s Bohem. V Řím. 8 vidíme, že toto obnovení:

1. Zabezpečuje odstranění viny tím, že lidstvu je přisouzena Kristova spravedlnost: „Kdo vznesе žalobu proti vyvoleným Božím? Vždyť Bůh ospravedlňuje“ (Řím. 8, 33).
2. Zabezpečuje odstranění odsouzení skrze odpuštění hříchů: „Kdo je odsoudí? (Řím. 8, 34).
3. Zabezpečuje odstranění odloučení: „Kdo nás odloučí od lásky Kristovy?“ (Řím. 8, 35).

Vidíme tedy, že v ospravedlnění je Boží postoj vůči člověku obrácen kvůli vztahu, jaký má hříšník ke Kristu. Ale ospravedlnění zahrnuje *více*, než jen prominutí hříchů, odstranění odsouzení a návrat k Bohu: staví také ztraceného přestupníka do pozice spravedlivých lidí! Následující porovnání nám ilustruje tuto důležitou skutečnost. Panovník omilostnil jistého zločince. Dokonce i obnovil jeho občanská práva, která ztratil svým odsouzením. Avšak nemohl už vrátit tomuto zločinci jeho původní pozici ve společnosti jakou by měl, kdyby nebyl přestoupil zákon. Důsledkem toho je zločinec *poznámenanou* osobou. Největší touhou takového člověka je, aby byla obnovena přízeň společnosti a jeho vztah k ní tak, jako kdyby nebyl nikdy souzen jako kriminálník. Protože jedině tak může být společností přijat.

Naproti tomu, když Bůh ospravedlňuje hříšníka, vymazává hříšnickovu minulost se všemi jeho hříchy a poklesky. Navíc jedná s člověkem, *jako kdyby nikdy nezhřešil* a ještě ho vyhláší za spravedlivého ve svých očích. Musíme si ale všimnout, že ospravedlnění je víc než pouhé *prohlášení*, je to i postavení, které ospravedlněná osoba získává na základě Kristovy oběti. Kristova spravedlnost je skutečně vztahována na vykoupeného člověka a on je považován za spravedlivého. Jaká je to úžasná myšlenka! Jedině tímto způsobem může spravedlivý Bůh ospravedlnit bezbožníka. Protože se Kristus stal spravedlností pro hříšníka (1. Kor. 1, 30), je ospravedlněný hříšník postaven do pozice spravedlivého člověka. A to bylo umožněno tím, že Ježíš vzal na Golgotě přestoupení hříšníka na sebe a hříchy byly vloženy na Něj (2. Kor. 5, 21). Někdo to řekl takto: „Ospravedlnění je za prvé mínusem - odčítáním hříchů a za druhé plusem - připočtením spravedlnosti“.

6. Dokonči uvedené věty tak, že přiřadíš slova zprava k 1. části věty vlevo.

a Zákon požaduje	1) jsme obnoveni k obecnství s Bohem
b Odplatou za hřích	2) vírou
c Oběť Kristova	3) zaplatila za hřích a uspokojila požadavky Zákona
d Ten, kdo věří v Krista	4) přijímá odpuštění hříchů
e Ospravedlnění je skutek	5) Boží milosti, kterým odpouští hříchy a prohlašuje kajícího hříšníka za spravedlivého na základě Kristovy spravedlnosti
f Ospravedlnění přijímáme	6) aby za násilí byla zaplacená pokuta.
g Na základě ospravedlnění	7) je smrt.

Přečti si krátký list Pavla Filemonovi v Novém zákoně. Když jej budeš číst, zkus v něm najít ilustraci ospravedlnění.

Všiml sis, že ve verši 18 Pavel mluví o tom, že jestliže Onezimus v něčem ukřivdil Filemonovi, necht' je to připočteno na Pavlův účet. Onezimus tak bude osvobozen od každé povinnosti vůči Filemonovi. Pavlův

ryzí a vroucí vztah ke svému příteli Filemonovi bude ve prospěch Onezima.

7. Zakroužkuj písmeno, které předchází každému PRAVDIVÉMU tvrzení.

- a Ospravedlnění je subjektivním dílem, které se odehrává v nás a souvisí se stavem naší duchovní zralosti.
- b Ospravedlnění je objektivním dílem, které se odehrává mimo nás a vztahuje se k prohlášení spravedlnosti.
- c V ospravedlnění je odstraněna vina člověka tím, že je mu připočtena spravedlnost Kristova.
- d Když Bůh promíjí hříšníkovi, vymazává jeho minulost a jedná s ním tak, jako kdyby nikdy nezhřešil.

Jeho vztah k Zákonu

Úkol 3. *Uved' rozdíly mezi smyslem Zákona a smyslem ospravedlnění.*

Pavel říká, že nikdo není ospravedlněn v Božích očích dodržováním požadavků Zákona (Řím. 3, 20). To není znevážení Zákona, protože Zákon je svatý, správný a dobrý (Řím. 7, 12). Znamená to, že Zákon nebyl dán s tím záměrem, aby učinil lidi spravedlivými, ale aby oznámil určité požadavky spravedlnosti. Bůh dal Zákon Mojžíšovi proto, aby izraelský národ měl jasné poznání toho, co je správné a co ne (2. Mojž. 20). Starý zákon zaznamenává dějiny židovského národa a jeho opakovanou neposlušnost vůči Zákonu.

Zamysleme se nyní nad třemi hlavními důvody, proč Zákon nemůže ospravedlnit člověka. Za prvé, Zákon nás nemůže ospravedlnit, protože *nená moc změnit* slabou a hříšnou lidskou přirozenost. Zákon může odhalit hřích a diagnostikovat náš hříšný stav, ale nemůže nám poskytnout řešení, které odstraní příčinu hříchu. Zákon je jako pravítko, které *odměřuje* délku určité látky, ale *nedokáže* tuto délku *zvětšit*: „Nebo skrze zákon poznání hřícha“ (Řím. 3, 20). Tak jako zrcadlo i Zákon může odrážet naši zkaženost a zlobu, ale nemůže nás očistit od naší nečistoty. Můžeme se celý den velmi pozorně dívat do zrcadla, ale žádné dívání nám neočistí špinavou tvář. Zákon nám ukazuje, jaké jsou požadavky Boží spravedlnosti. Ukazuje nám i naši neschopnost a nedokonalost i to, jak přestupuje-

me Boží Zákon. Ale nemůže nás změnit. Právě tak jako kněz i Levíta nechali napospas osudu člověka přeapadeného zloději, i Zákon nás nechává bez naděje a bezmocné (Luk. 10, 30-37). Nemá moc nás vytrhnout z našeho strašného údělu. Jedině Kristus, ten Dobrý Samaritán, to může učinit!

Za druhé. Zákon nemůže ospravedlnit, protože nemůže být změněn. Určuje jen trest pro toho, kdo ho poruší, ale nezná smilování. K tomu, aby

mohl být člověk ospravedlněn Zákonem, musel by ho dodržovat, aniž by kdykoliv učinil i tu nejmenší chybičku (Gal. 3, 10; Jak. 2, 10). Naše

zkažená lidská povaha toho však nemůže dosáhnout.

ZÁKON

- NEMŮŽE ZMĚNIT NAŠI PŘIROZENOST
- NEMŮŽE BÝT ZMĚNĚN
- NEMŮŽE ZMĚNIT NAŠI MINULOST

Za třetí, *Zákon nemůže změnit minulost*, ani očistit vnitřní zkaženost Adamových potomků. Člověk se může náhle rozhodnout, že bude dokonale dodržovat Zákon. Jeho život by od této chvíle mohl být přijatelný Bohem, ale tím se neočistí to, co se událo v minulosti. Před Bohem musí být v pořádku celý život. Jedině krev Pána Ježíše může smýt jeho hříchy z minulosti a učinit z něj nové stvoření.

Z těchto důvodů Pavel říká, že Zákon nemůže nikdy nikoho ospravedlnit (Gal. 2, 21). Mělo by nám být jasné, že Zákon nebyl dán proto, aby *zbavil hříchu*, ale aby *zjevil hřích*.

8. Vyber správné dokončení uvedené věty: Zákon nemůže nikoho ospravedlnit, protože

- a) se nedokáže vypořádat s hříšnou přirozeností člověka, která je kořenem problémů.
- b) není schopen ukázat člověku jeho slabosti a potřeby.
- c) se zabývá především minulostí člověka a ne otázkami morálky.

Zákon byl tedy potřebný, aby poskytl určité normy spravedlnosti. Byl dán, aby zjevil lidský hřích, hříšnou přirozenost lidí a jejich bezmocnost, aby tak mohli být přivedeni k milosti. I když Zákon nemůže přivést člověka ke spasení, může ho přivést ke Spasiteli: „A tak zákon pěstounem našim byl ke Kristu, abychom z víry ospravedlněni byli“ (Gal. 3, 24).

Vztah mezi dodržováním Zákona a ospravedlněním může být přirovnán k výletu letadlem. Letadlo je prostředkem, který nás má dopravit k cíli. Člověk nemá tendenci k tomu, aby si vystavěl v letadle dům, letadlo je spíše používáno k dosažení určitého cíle cesty. A když člověk doletí k cíli, z letadla vystoupí. Zákon byl Izraeli dán s určitým specifickým záměrem, a tímto záměrem byla víra a důvěra v Boží spasitelnou milost. Ale když přišel Zachránce, Izraelci byli duchovně tak slepí, že konali jako člověk, který odmítne vystoupit z letadla, když doletěl k cíli své cesty. Mnozí z Židů odmítli opustit svá místa v „letadle“ staré smlouvy (Zákon), přestože Nový zákon prohlašuje: „Kristus je konec zákona“ (Řím. 10, 4).

V Gal. 3, 24-25 Pavel vysvětluje vztah mezi dodržováním Zákona a ospravedlněním. Tento vztah ilustruje použitím obrazu pěstouna, který vyučuje, cvičí a vychovává svého žáka, dokud tento žák nedosáhne legálně plnoletosti. Tak byl i Zákon prostředkem, který Bůh použil k tomu, aby ukázal svému lidu jeho beznadějný stav, normy Boží spravedlnosti a neschopnost lidí naplnit požadavky Zákona. Ale nyní Bůh zjevil z Golgoty, že lidé s Ním mohou být smířeni v Kristu, protože On naplnil normy spravedlnosti. Podstoupil trest za hřích a Jeho spravedlnost byla připsána nám. Kristus tedy naplnil Zákon a my jsme dostatečně ospravedlněni na základě Jeho milosti a spravedlnosti (Řím. 3, 24).

9. Přiřaď popis (vlevo) k pojmu, který jej definuje (vpravo).

a Činí nás spravedlivými v Božích očích.	1) Zákon
	2) Ospravedlnění
b Zjevuje Boží standard spravedlnosti.	
c Očišťuje nás od hříchů minulosti a proměňuje naši přirozenost.	
d Nemá moc proměnit naši lidskou povahu.	
e Zajišťuje řešení, které odstraní kořeny hříchu.	
f Dává nám poznat, co je hřích.	
g Neobsahuje milosrdenství.	

Jeho kontrast se znovuzrozením

Úkol 4: *Porovnej charakteristické znaky ospravedlnění a znovuzrození.*

Všimni si, že některé znaky ospravedlnění a znovuzrození se uskutečňují *v nás*. Některé zase *mimo nás*. Např. ospravedlnění se děje mimo nás, před trůnem Božím, kde nás On prohlašuje za spravedlivé. Ospravedlnění je Božím rozhodnutím, které se týká našeho postavení. Je tím, co *pro* nás učinil Kristus. Ospravedlnění mění náš vztah k Bohu.

Jak jsme poznamenali už dříve, ospravedlnění a znovuzrození se uskutečňují ve stejné době. Jednoduše představují dvě rozdílné stránky jednoho díla. Avšak znovuzrození je Boží dílo vykonané *v nás*. Týká se našeho stavu a změny naší přirozenosti. Jak znovuzrození tak i ospravedlnění jsou dílem okamžiku.

10. Která z následujících tvrzení jsou charakteristikami znovuzrození, ospravedlnění nebo obou? Do řádku před každou charakteristiku vepiš odpovídající číslo.

a Dílo, které je mimo nás.	1) Ospravedlnění
b Dílo, které je v nás.	2) Znovuzrození
c Dílo, které probíhá v okamžiku.	3) Obě
d Má vliv na naše postavení před Bohem.	
e Má vliv na náš vnitřní stav.	

11. Když tvrdíme, že ospravedlnění je objektivní dílo, myslíme tím to, že

.....

12. V jakém pořadí se odehrává ospravedlnění a znovuzrození?

.....

ZDROJ OSPRAVEDLNĚNÍ

Úkol 5. *Vyber texty, které popisují biblický zdroj ospravedlnění.*

Hluboko v lidské přirozenosti je myšlenka, že člověk musí něco učinit, aby se stal hodným spasení. V první církvi někteří křesťanští učitelé ze Židů tvrdili, že hříšníci jsou spaseni vírou *plus* dodržováním Zákona. A od té doby tento nesprávný názor dozrál v některých kruzích křesťanské církve. Nabyl formy sebetřýznění, konání svatých obřadů, upřednostňování náboženských rituálů a placení penězi za získané odpuštění hříchů. V pohanských náboženstvích také lidé hledají cesty, jak uspokojit své bohy dílem svých rukou. Důvod, který udávají pro tyto své snahy stát se hodnými, je následující: „Bůh není milosrdný a lidé nejsou spravedliví, proto se lidé musí stát spravedlivými, aby Bůh byl milosrdný.“

Martin Luther s touto nesprávnou myšlenkou také zápasil, proto se pokusil skrze sebeodříkání dosáhnout svého vlastního spasení. Jeho zvolání: „*Ó, Luthere, kdy se staneš dost pobožným na to, abys našel Boží milost!*“ je výkřikem miliónů srdcí. Nakonec ale našel pravdu, která je základem evangelia. Bůh je milostivý a proto chce lidi ospravedlnit. Ospravedlnění proto nepřichází skrze skutky Zákona, ani skrze nějaké jiné lidské skutky „On nás zachránil ne pro spravedlivé skutky, které my jsme konali, nýbrž ze svého slitování“ (Tit. 3, 5).

Písmo neříká jen to, že nejsme ospravedlněni skrze skutky, ale odsuzuje také pokusy o ospravedlnění tímto způsobem. To je jasné učení apoštola Pavla v jeho listu Galatským.

13. Přečti si následující texty z ep. Galatským a potom řekni, jaké odsouzení plyne ze snahy ospravedlnit se skrze skutky Zákona.

a 1, 8-9:*Ten, kdo káže jiné evangelium, je odsouzen*.....

b 2, 21

c 3, 1-3

d 3, 10

e 5, 4

Pavel zde jasně vyučuje proti ospravedlnění skrze skutky, ale někteří se mohou zeptat: Nevyučuje Jakub, že ospravedlnění přichází skrze skutky a ne jen skrze víru samotnou? Abys dokázal odpovědět na tuto otázku, přečti si pozorně Jakuba 2, 18-26.

Všimni si, že Jakub neodsuzuje *spasitelnou* víru. Víra, proti které vystupuje, je pasivní a čistě intelektuální víra. Jakub prohlašuje, že neaktivní víra nemůže ospravedlnit, a proto vyžaduje aktivní víru - t.j. víru, která se projevuje skutky. Pavel tvrdí, že dobré skutky nás neospravedlňují (Tit. 3, 5). Vyhláší, že je to *spasitelná* víra, která ospravedlňuje nezávisle na skutcích (Řím. 3, 21-22). Někdo řekl: „Nejsme spaseni skrze víru a skutky, ale spíše *jsme spaseni skrze víru, která koná*.“

**VÍRA
PŮSOBÍ
SKUTKY**

Snad lépe pochopíme rozdíl mezi Pavlovým a Jakubovým přístupem, když se zamyslíme nad tím, s čím každý z nich nejvíce bojoval. Pavel jasně bojoval proti názoru, že člověk se ospravedlňuje vírou *plus* dodržováním Zákona. Jakub na druhé straně bojoval proti těm, kteří prohlašovali, že když věřící jsou ospravedlněni skrze samotnou milost, nejsou povinni dodržovat požadavky Zákona nebo podstoupit trest za jejich porušování. Ti, kteří zastávali tento názor tvrdili, že křesťané jsou svobodní od každého morálního zákona a mohou ho úplně ignorovat a tento jejich pohled jen podporoval volnou morálku a zpusťlý život.

Jakub a Pavel si tedy neprotiřečí, spíše jsou jako dva vojáci, kteří obráceni k sobě navzájem zády, bojují proti nepříteli, který útočí ze dvou stran. Pavel bojuje proti těm, kteří trvají na tom, že dodržování Zákona je nutné pro spasení, Jakub bojuje proti těm, kteří si myslí, že spasení jim dovoluje ignorovat Zákona.

14. Prečti si následující texty a odpověz na každou otázku:

a Gen. 15,1-6; 16,15-16. Kolik let bylo Abrahamovi, když mu Bůh zaslíbil syna a jeho důvěra vůči Pánu ho učinila příjemným Bohu?

.....

b Gen. 17, 1. Kolik let bylo Abrahamovi, když bylo toto zaslíbení obnoveno?

.....

c Gen. 17,17; 21,1. Kolik let bylo Abrahamovi, když se narodil Izák?

.....

d Gen. 22,1-18. Kolik let bylo Izákovi, když Bůh požádal Abrahama, aby ho obětoval jako zápalnou obět?

.....

e Kolik asi uplynulo let mezi Abrahamovým *ospravedlněním* (15, 6) a skutkem obětování Izáka?

.....

f Přečti si ještě jednou Jakuba 2, 21-24. Jak nám může tento příklad pomoci pochopit, že Jakub a Pavel si neprotirečí?

.....

.....

Pavel chválí víru, která důvěřuje samotnému Bohu, avšak Jakub odsuzuje pasivní víru, která je prostým intelektuálním souhlasem. Pavel neuznává skutky bez víry, avšak Jakub chválí skutky, které ukazují, že víra je skutečná. Ospravedlnění, které káže Pavel, se vztahuje k začátku křesťanského života. Jakub na druhé straně hovoří o ospravedlnění, jako o žití takového života poslušnosti a svatosti, který je vnějším důkazem, že člověk byl spasen.

Písmo učí jasně, že zdrojem ospravedlnění je neomezená Boží milost. Písmo také učí, že základem našeho ospravedlnění je Kristovo dílo smíření, protože jsme „ospravedlnováni *zadarmo* Jeho milostí vykoupením v Kristu Ježíši“ (Řím. 3, 24). Boží milost a Kristův kříž jsou zdrojem a základem pro naše ospravedlnění.

Slovo *zadarmo* v Řím. 3, 24 má rozšířený význam a lze jej přeložit taky jako „bezdůvodně, bez příčiny“. To ukazuje, že milost Boží je dána ne jako výsledek něčeho, co jsme učinili, abychom si ji zasloužili, ale jako dar, nezasloužená přízeň, která nemůže být zaplácena nebo zasloužena. Dobré skutky nebo chvályhodná křesťanská služba nejsou odměnou za Boží milost. Jsou však praktickým a normálním vyjádřením naší oddanosti a lásky k Bohu.

Vysvětleme si nyní nepochopení, které existuje v otázce milosti. Snad ti následující ilustrace pomůže lépe porozumět významu milosti. Jistý člověk a soudce byli dobrými přáteli. Jednoho dne byl tento člověk obžalován ze zločinu a přiveden k soudnímu jednání, u kterého byl předsedou jeho přítel. Po vyslechnutí svědků vynesl soudce přísný rozsudek: „Obžalovaný je vinen. Pokuta činí 40 000 dolarů.“ Ten člověk byl velmi otřesen, protože jeho přítel neobešel zákon, aby ho očistil od obžaloby, ale místo toho mu uložil vysokou pokutu. Avšak když soudce vycházel ze soudní síně, podal úředníkovi svůj vlastní osobní šek, jako plnou splátku pokuty.

Soudce vynesl rozsudek, aby neporušil zákon. Potom z milosrdenství zabezpečil způsob, jakým mohla být pokuta jeho přítele zaplácena.

Milost neznamená, že Bůh je tak milující, že přehlíží hřích a anuluje spravedlivý soud. Jako svatý a spravedlivý vládce vesmíru nemůže Bůh zlehčovat hřích, protože to by Mu ubralo na svatosti a spravedlnosti. Ale Boží milost je prokázána v tom, že On sám skrze vykoupení Kristovo zaplatil plnou pokutu za hřích; proto může při zachování vši spravedlnosti osvobodit hříšníka. Jeho osvobození od hříchu spočívá v naprosté spravedlnosti: „věrný je Bůh a spravedlivý“ (1. Jan. 1, 9) Boží milost je demonstrována v tom, že poskytl výkupné, skrze které ospravedlnil bezbožného, ale kajícího hříšníka, a zároveň zachoval svůj svatý, nezměnitelný zákon.

15. Zakroužkuj písmeno před každým PRAVDIVÝM tvrzením, které popisuje biblický zdroj ospravedlnění.

- a Jelikož skutky jsou důkazem živé víry, jsou i základem ospravedlnění.
- b Zdrojem ospravedlnění je Boží milost.
- c Kristovo smíření umožňuje zaplatit pokutu za přestoupení Božího zákona a z toho důvodu je možné, aby Bůh odpustil bezbožníkům a zůstal přitom spravedlivý.
- d Když člověk věří v Krista, jeho víra je základem ospravedlnění.

ZKUŠENOST OSPRAVEDLNĚNÍ

Ilustrace ospravedlnění

Úkol 6: *Prodiskutuj dvě biblické ilustrace ospravedlnění, uvedené Pavlem ve 4. kapitole ep. Římanům.*

Ve 4. kapitole Římanům apoštol Pavel hovoří o zkušenosti dvou lidí, kteří jsou protikladnými příklady ospravedlnění. Přečti si tuto kapitolu a potom si všimni zvláště veršů 6-8.

Vždyť i David prohlašuje za blahoslaveného člověka, jemuž Bůh připočítává spravedlnost bez skutků: „Blaze těm, jimž jsou odpuštěny nepravosti a jejich hříchy přikryty. Blaze tomu, jemuž Hospodin nepočítá hřích“ (Řím. 4, 6-8).

Všimni si, že v této ilustraci nevidíme víru *bez* skutků, ale spíše víru *nezávislou na skutcích*. V této části (verše 1-9) nepřicházejí jako první skutky, ale samotná víra. „Kdo se nevykazuje skutky, ale věří v toho, který dává spravedlnost bezbožnému, tomu se jeho víra počítá za spravedlnost“ (Řim. 4, 5).

Tento druh víry je ale provázen skutky, které jsou důkazem její životnosti. Pavel popisuje *kořen* ospravedlnění, kterým je víra nezávislá na skutcích. A jak jsme i viděli, Jakub píše o *ovoci* víry, kterým jsou dobré skutky. Ovoce je svědectvím toho, jaké jsou kořeny stromu, na kterém roste. V tomto porovnání si musíme zapamatovat, že víra je kořenem, který produkuje dobré skutky; avšak dobré skutky, které jsou ovocem, *nevytvářejí* kořen, kterým je víra.

V tomto znamenitém pojednání o ospravedlnění používá Pavel Abrahama jako další příklad pro ilustraci ospravedlnění skrze víru *nezávislou na obřadech*. Pavel zdůrazňuje, že Abraham byl ospravedlněn vírou (Gen. 15, 6) ještě předtím, než byl obřezán (Gen. 17, 10-14). Kromě toho poukazuje na to, že Abraham nebyl ospravedlněn dodržováním Zákona: „Zaslíbení, že dostane svět za dědictví, nebylo dáno Abrahamovi a jeho potomstvu na základě zákona, nýbrž na základě spravedlnosti z víry“ (Řim. 4, 13).

Z těchto ilustrací vidíme, že Boží požadavek pro ospravedlnění je následující: máme přijít takoví, jací jsme, a přijmout to, co On nabízí.

16. Jakým způsobem dokazují ilustrace uvedené Pavlem ve 4.kapitole Římanům, že víra je kořenem a skutky jsou ovocem ospravedlnění? Odpověď si napiš do svého sešitu.

Rozsah ospravedlnění

Úkol 7: *Najdi text, který správně vymezuje rozsah ospravedlnění.*

V 1. lekci jsme se zabývali texty Písma, které se týkají rozsahu vykoupení a došli jsme k závěru, že je neomezené. Ale když hovoříme o rozsahu ospravedlnění, zjistíme, že tu existuje určitý rozdíl. Ospravedlnění je omezeno jen na ty, kteří přijímají Krista. Každý člověk si musí *přivlastnit* Kristovo dílo (Zj. 3, 20). Můžeme však říci, že *nabídka* ospravedlnění je neohraničená, ale jeho *přivlastnění* je omezeno na ty, kteří využijí této nabídky.

Byl jednou jeden mladý muž, který byl obviněn z vážného zločinu a odsouzen na smrt. Jeho matka prosila guvernéra státu, aby zasáhl a udělil jejímu synovi milost. Po starostlivém prozkoumání případu guvernér souhlasil s udělením milosti. Správce věznice obdržel omilostnění a rychle šel za dotyčným mladíkem do jeho cely, aby ho o tom informoval. Ale rebelující vězeň odmítl kohokoliv vidět - i správce, který se o to pokoušel vícekrát. A tak byl mladý člověk určen podle původního rozsudku na popravu. Na cestě do cely smrti se dověděl, že správce se pokoušel ho navštívit, aby mu nabídl guvernérovo omilostnění. Až potom, když už bylo příliš pozdě, si uvědomil hrůzu své situace: zemře, ač mohl být osvobozen, kdyby byl býval přijal milost. Tak i v ospravedlnění všichni, kteří si přivlastní nebo přijmou nabídku tím, že uvěří tomu, co pro ně Kristus učinil, mohou být bezesbytku ospravedlnění.

17. Které z uvedených tvrzení popisuje správně rozsah ospravedlnění?
- Rozsah ospravedlnění má přímou souvislost se stupněm ospravedlnění, to znamená, že někteří jsou více ospravedlněni, jiní méně.
 - Ospravedlnění, podobně jako smíření, je všeobecné ve svém rozsahu, a není podmíněno tím, že jej člověk musí přijmout.
 - Bůh zajistil ospravedlnění pro všechny, ale ospravedlnění jsou pouze ti, kteří přijali Krista.

Prostředky ospravedlnění

Úkol 8. *Vysvětli tvrzení: Víra je prostředkem ospravedlnění.*

Jak jsme viděli, ani Zákon ani dobré skutky člověka neospravedlní. Proto lidé potřebují Boží spravedlnost. Boží spravedlnost je darem, který je upřímně nabídnut. (Řím. 3, 24). Ale dar musíme přijmout. Na otázku - „Jak se přijímá dar spravedlnosti?“ a „Co je prostředkem ospravedlnění?“ - odpovídáme jasnou biblickou odpovědí:

- „Jsme totiž přesvědčeni, že se člověk stává spravedlivým vírou bez skutků zákona“ (Řím.3, 28).
- „Boží spravedlnost skrze víru v Ježíše Krista pro všechny, kdo věří. Není totiž rozdílu“ (Řím.3, 22).
- „Když jsme tedy ospravedlněni z víry, máme pokoj s Bohem skrze našeho Pána Ježíše Krista“ (Řím.5, 1).
- „Noe věřil a proto pokorně přijal, co mu Bůh oznámil ...Svou vírou získal podíl na spravedlnosti založené ve víře“ (Žid.11, 7)
- „Pro Něho jsem všechno ostatní odepsal a pokládám to za nic, abych získal Krista a nalezen byl v Něm nikoli s vlastní spravedlností, která je ze zákona, ale s tou, která je z víry v Krista - spravedlností z Boha, založenou na víře“ (Fil.3, 8-9).

Víra je tedy rukou, která je napřažena, aby přijala to, co Bůh nabízí. Není *základem* pro ospravedlnění, ale je jeho *podmínkou*. Někdo poznamenal, že v takovéto víře není o nic více zásluhy, než v žebrákoví, který napřahuje svou ruku, aby přijal almužnu. Víra není nikdy představována jako cena ospravedlnění, ale víra je prostředkem přivlastnění si ospravedlnění.

Jelikož je víra prostředkem ospravedlnění, mohou být odstraněny některé omyly. Za prvé, pýcha samospravedlnosti a vlastní snahy je odstraněna ve chvíli, kdy jsou padlí lidé neschopni vlastní dobroty nebo spravedlnosti. Tit. 3, 5 říká, že „ne pro spravedlivé skutky, které my jsme konali, nýbrž ze svého slitování“. Za druhé, je také odstraněn strach, že jsme příliš hříšní, abychom viděli naše spasení v jeho úspěšném dovršení. Víra je i důležitá i dostatečně mocná na to, aby spojila člověka s Kristem. V jednotě s Kristem má člověk i motiv i moc k životu ve spravedlnosti: „Neboť vy všichni, kteří jste pokřtěni byli v Krista, Krista jste také oblékli“ (Gal. 3, 27). „Ti, kteří náležejí Ježíši Kristu, ukřižovali sami sebe se svými vášněmi a sklony“ (Gal. 5, 24). Pavel vyjadřuje svou vděčnost za živou víru věřících ve Filipis: „a jsem si jist, že ten, který ve vás začal dobré dílo, dovede je až do dne Ježíše Krista.“ (Fil. 1, 6).

18. Zakroužkuj písmeno předcházející každému PRAVDIVÉMU tvrzení.

- a** Ospravedlnění přijímáme milostí skrze víru - víru, která je zajištěna Kristovou obětí.
- b** Víra je základem, ne podmínkou ospravedlnění.
- c** Skutečnost, že jsme ospravedlněni vírou zadarmo, odstraňuje všechny důvody lidské pýchy a víry v lidskou spravedlnost.
- d** Víra přibližuje člověka ke Kristu takovým způsobem, že je oblečen v Kristův život.

Víra, která je prostředkem ospravedlnění, je v člověku vyvolána působením Ducha svatého, obvykle při zvěstování Božího Slova. Písmo nám říká: „Tedy víra ze slyšení, slyšení pak skrze slovo Boží“ (Řím. 10, 17). Víra spočívá v uchopení Božích zaslíbení a přivlastnění si spasení. Vede člověka k tomu, aby plně spočinul v Kristu jako svém Spasiteli a přijal Jeho oběť za své hříchy. Tato víra v Pána Ježíše dává pokoj do jeho svědomí i naději věčného života. Když je víra živá a plyne z hloubky srdce, naplňuje člověka vděčností vůči Kristu a překypuje dobrými skutky.

19. Když mluvíme o tom, že víra je prostředkem ospravedlnění, máme tím na mysli, že

20. Jak získáváme víru?

.....

Důsledky ospravedlnění

Úkol 9: *Vyjmenuj důsledky ospravedlnění jak jsou uvedeny v Písmu.*

Ospravedlnění má mnoho důsledků. Jedním z mnoha je ten, že když má člověk vyřešen problém hříchu, vstupuje do společnosti blahoslavených a získává některé okamžité výsady. „Blaze tomu, z něhož je nevěřnost snata, jehož hřích je přikryt“ (Žalm 32, 1). Uvidíme, že ospravedlnění přináší i mnoho dalších úžasných výsad.

21. Přečti si následující texty a vyjmenuj důsledky, které jsou spjaty s ospravedlněním.

- a Sk.13, 39
- b Řím.5, 1
- c Řím.5, 9
- d Řím.5, 10-11
- e Řím.8, 30
- f Řím.8, 33-34
- g Tit.3, 7

Spasení, Boží největší dar, nás činí novým stvořením v Kristu. Pavel prohlašuje v 2.Kor.5, 18-21, že:

Toto všechno je z Boha, který nás smířil sám se sebou skrze Krista a pověřil nás, abychom sloužili tomuto smíření. Neboť v Kristu Bůh usmířil svět se sebou. Nepočítá lidem jejich provinění a nám uložil zvěstovat toto smíření. Jsme tedy posly Kristovými, Bůh vám domlouvá našimi ústy, na místě Kristově vás prosíme: Dejte se smířit s Bohem. Toho, který nepoznal hřích, kvůli nám ztotožnil s hříchem, abychom v Něm dosáhli Boží spravedlnosti.

osobní test

Otázky s MOŽNOSTÍ VÝBĚRU. V každé otázce vyber jednu nejvhodnější odpověď.

1. V ospravedlnění je dodržena Boží spravedlnost, i když je hříšník prohlášen nevinným, protože

- a) Bůh přehlídí hřích člověka na základě své veliké lásky.
- b) Bůh v lásce připravil spravedlivý způsob, jak může být hřích člověka přenesen skrze kříž na Krista a opačně Kristova spravedlnost přenesena na člověka.
- c) Bůh připravil pro lidi alternativní způsob, aby mohli být ospravedlněni tak, že zaplatí za své hříchy dobrými skutky, které jsou smířením za hřích.

2. V ospravedlnění hříšník

- a) není ve skutečnosti spravedlivý až dokud jej Bůh neprohlásí za spravedlivého.
- b) je prohlášen za spravedlivého, když činí dobré skutky.
- c) je prohlášen za spravedlivého, protože získává Kristovu spravedlnost.

3. Ospravedlnění nejenom přináší prominutí hříchů, ale

- a) také obnovuje člověka, aby mohl mít obecnství s Bohem a činí ho spravedlivým v Božích očích.
- b) přináší pokoj s Bohem a osvobození od prokletí.
- c) přináší to, co je uvedeno v a) i b).

4. Písmo jasně učí, že člověk je ospravedlněn

- a) pouze vírou, bez skutků nebo dodržování Zákona.
- b) dokonalým dodržováním Zákona a vírou v Krista.
- c) upřímným přesvědčením, dobrými úmysly, a hojností dobrých skutků.

5. Ospravedlnění je založeno

- a) pouze na Boží lásce.
- b) na Boží milosti a Kristově kříži.
- c) touze lidí, aby byli spravedlivými před Bohem.

6. V poslední lekci jsme viděli, že i když je víra zdrojem ospravedlnění,
- a) není vůbec účinnější než dobré skutky.
 - b) nemá v sobě více zásluh, než napřážená ruka žebráka, který přijímá dar.
 - c) je omezena hodnotou člověka, který věří v Krista.
7. Poněvadž ztracení hříšníci jsou před svatým Bohem v postavení odsouzených, potřebují
- a) dokonalou spravedlnost.
 - b) veliké množství dobrých skutků, které jsou připsány na jejich účet.
 - c) milost.
8. Mnoho upřímných nevěřících lidí je přesvědčeno o tom, že zdrojem ospravedlnění je
- a) spravedlnost lidí, která je výsledkem dobrých skutků.
 - b) milost a milosrdenství Boží bez ohledu na skutky.
 - c) arbitrážní vůle Boží, která ospravedlňuje pouze vyvolené.
9. Jednoduše řečeno, ospravedlnění znamená, že
- a) jsme nikdy nezhřešili.
 - b) Bůh přehlíží hřích.
 - c) Bůh se na nás dívá, jako kdybychom nikdy nezhřešili.
10. Rozsah ospravedlnění
- a) je neohraničený, podobně jako rozsah smíření.
 - b) je omezen na ty, kteří jej přijmou od Boha.
 - c) je omezen na ty, kteří slyší evangelium.

odpovědi na studijní otázky

11. se děje mimo nás, když jsme prohlášeni za spravedlivé před Božím trůnem.

1. hněvu, utiřit, Krista, přikryty, utišen, hříšníka

12. Dochází k nim ve stejném okamžiku.

2. Kristova oběť ukazuje, že Bůh je spravedlivý a současně prohlašuje i ty, kteří věří Kristu, za spravedlivé.

13. b Je-li člověk spasen ze skutků, pak Kristus zemřel nadarmo.

c Je bláznovstvím snažit se ospravedlnit skrze skutky Zákona.

d Ti, kteří se snaží ospravedlnit skutky Zákona, žijí pod prokletím.

e Člověk, který je přesvědčen o tom, že může být spravedlivý před Bohem na základě skutků Zákona, se oddělil od Krista.

3. Bůh je spravedlivý, když nám odpouští hříchy.

14. a Nemůžeme to říct docela přesně, ale nebyl starší než 86 let.

b Bylo mu 99.

c Bylo mu 100.

d Nelze to říct docela přesně, ale mohl mít asi 15 let. Byl dost starý na to, aby nesl dřevo na horu (v.6). Abraham mohl mít asi 115 let.

e Nevíme to přesně, ale kolem 30 let.

f Jakub znal poměrně dobře chronologii Abrahamova života. Věděl, že Abraham byl ospravedlněn od začátku (Gen. 15, 6) a pak konal skutky, které dokázaly, že jeho víra byla opravdová. Abraham byl ospravedlněn, protože *uvěřil* Bohu a jeho víra byla viditelná v jeho skutcích.

4. a) Ospravedlnění souvisí se soudem a mluví o

15. a Nepravdivé

b Pravdivé

c Pravdivé

d Nepravdivé

5. Ve Starém zákoně je za nevinného prohlášen pouze člověk, který „není vinen“, zatímco v Novém zákoně jsou za spravedlivé prohlašováni bezmocní a hříšní.

16. Tvoje odpověď. Všiml jsem si, že Pavel ve své ilustraci ukazuje, že David mluví o ospravedlnění *bez skutků*. Mluví o požehnání (blahosla-venství), které dostává člověk, který je vinen a i přesto je na základě své víry prohlášen za nevinného. Abraham je představitelem ospravedlnění vírou *bez obřadů a rituálů*, protože mu byla přiznána spravedlnost před Bohem skrze víru. K tomu došlo ještě před obřadem obřezání. Tyto ilu-strace ukazují, že víra je *kořenem* a skutky jsou *ovoce* ospravedlnění.

- 6. a** 6) aby za násilí byla zaplácena pokuta.
- b** 7) požaduje smrt pro toho, kdo přestoupil Zákon.
- c** 3) zaplatila pokutu a uspokojila požadavky Zákona.
- d** 4) získává odpuštění hříchů.
- e** 5) Boží milosti, kterým odpouští hřích a prohlašuje kajícího hříšníka za spravedlivého na základě Kristovy spravedlnosti.
- f** 2) vírou.
- g** 1) jsme obnoveni k obecnství s Bohem.

17. c) Bůh připravil ospravedlnění pro všechny

- 7. a** Nepravdivé
- b** Pravdivé
- c** Pravdivé
- d** Pravdivé

- 18. a** Pravdivé
- b** Nepravdivé
- c** Pravdivé
- d** Nepravdivé

8. a) se nemůže vypořádat s hříšnou přirozeností člověka....

19. abychom mohli být ospravedlněni, musíme mít aktivní, činnou víru.

- 9. a** 2) Ospravedlnění
- b** 1) Zákon
- c** 2) Ospravedlnění
- d** 1) Zákon
- e** 2) Ospravedlnění
- f** 1) Zákon
- g** 1) Zákon

20. Víru získáváme skrze čtení a slyšení Božího Slova.

10. a 1) Ospravedlnění

b 2) Znovuzrození

c 3) Obě

d 1) Ospravedlnění

e 2) Znovuzrození

21. a Člověk je osvobozen ode všech hříchů, od kterých jej zákon nemůže osvobodit.

b Máme pokoj s Bohem.

c Jsme zachráněni od Božího hněvu.

d My, kteří jsme byli dříve nepřáteli, jsme byli smířeni s Bohem.

e Protože jsme byli ospravedlněni, máme jistotu oslavení.

f Jsme osvobozeni od obžalování a prokletí.

g Stáváme se dědici naděje věčného života.